

Valsts ieņēmumu dienesta (VID) un sludinājuma portāla turētāju "ss.lv" strīds par nodokļu nemaksāšanas apkarošanai nepieciešamo sniedzamo datu apjomu sabiedrībā raisījis daudzus jautājumus gan par abu pušu rīcību, gan nodokļu krāpniecības apkarošanu auto tirdzniecībā. Nodokļu eksperts norāda uz augošo interneta lomu ēnu ekonomikā – caur sludinājumiem iet ļoti liela nelegālās tirdzniecības plūsma.

Par to, ka auto tirdzniecības nozarē krāpšanās ar nodokļiem notiek ļoti lielā apmērā, trauksmi jau ilgāku laiku cēla Auto asociācija, kurā apvienojušies tirgotāji grib darboties legāli, bet nespējot konkurēt ar ēnā strādājošajiem. Izplatītākās krāpšanās shēmas ir vairākas: tā sauktie PVN karuseļi vai arī īstā tirgotāja slēpšanās. To, ka šāda prakse izplatīta auto tirdzniecībā, LTV ziņoja arī pirms gada raidījumos "de facto" un "Aizliegtais paņēmieni".

Veicot zaudējumu novērtējumu, izmantota statistika par "ss.lv" publicētajiem sludinājumiem par vieglo auto pārdošanu 2017.gada pirmajos četros mēnešos, atlasot datus par auto, kuru pārdošanas vērtība nav mazāka par 5 tūkstošiem eiro, iekļaujot tikai unikālu piedāvājumu vērtības.

No tiem, kas auto tirdzniecības nozarē nodokļus maksā, 2016.gadā valsts budžetā iekasēti vairāk nekā 97 miljoni eiro, liecina VID dati. Cik liela daļa vēl varētu būt palikusi ēnā, ir tikai aptuveni aprēķini. Tomēr summas jebkurā gadījumā arī mērāmas miljonus. Pēc VID aplēsēm iespējamie nodokļu zaudējumiem no vieglo automašīnu tirdzniecības portālā "ss.lv" vien izvietotajiem sludinājumiem gada laikā ir teju 50 miljoni eiro. Tie gan ir ne tikai no neiekasētā PVN, bet arī iedzīvotāju ienākumu nodokļa, sociālajām iemaksām un uzņēmumu ienākuma nodokļa.

Ar CSDD informāciju nepietiek

Līdz šim ēnu tirdzniecības apkarošanā likts uzsvars uz stingrākiem noteikumiem autoplačiem un labākai VID sadarbībai ar Ceļu satiksmes un drošības direkciju (CSDD). Piemēram, šī gada pirmajā pusē vien CSDD vairāk nekā 300 reizi ziņojis VID par gadījumiem, kad īpašumtiesību apliecinošie dokumenti, kurus sākotnēji iesniedz pie numuru salīdzināšanas, nesakrīt ar to dokumentu, ar kuru nāk reģistrēt jau konkrētais īpašnieks. Tāpat VID ir piekļuve CSDD datubāzei.

Taču minētās iestādes norāda, ka visos gadījumos ar to nepietiekot. skaidro VID ģenerāldirektors vietniece Dace Pelēkā: "Tās ir personas, kuras ieved automašīnu no ārvalstīm, bet mašīna vēl nav reģistrēta CSDD. Tiklīdz mašīna parādās kādā publiskā reģistrā, tā vairs nevar pazust, tātad jau redzama arī valsts institūcijām. Savukārt līdz tam brīdim, kamēr vēl nav reģistrēta – mēs neredzam, kas to tirgo, par kādu cenu tirgo, kur paliek pārdošanas ieņēmumi."

Tikmēr CSDD valdes loceklis Jānis Golubevs norāda, ka 2016.gadā sadarbībā ar Finanšu ministriju un VID izstrādāti ļoti būtiski grozījumi gan tirdzniecības likumā, gan CSDD noteikumos, gan reģistrācijas noteikumos: "Un esam panākuši ļoti labu rezultātu."

Taču viņš arī atzīst, ka palicis arī nenosegts darba lauks: "Ir palicis darba lauks iestādēm, bet ne CSDD, tas ir darba lauks, kas ir tieši līdz brīdim, kad klients nāk reģistrēt automašīnu, pirms CSDD durvīm."

Mēģina kontrolēt starpposmu

Jaunie likuma grozījumi, uz kuru pamata arī sākās VID un ss.lv domstarpības, arī ir viens no šādiem mēģinājumiem situāciju kontrolēt starpposmā. Gadījums, kuros sludinājumu portāli informāciju devuši, tam bijis rezultāts, apgalvo VID. Jau sākotnēji minētais piemērs par to, ka līdzīgi uztiets uz pēdām auto shēmai, kurā iesaistīti 700 auto un valsts budžetam nodarīti zaudējumi pusmiljona eiro apmērā, atklāta tieši vienā no divām sludinājumu vietnēm, kas informāciju piekrita sniegt.

"Parādījās arī vesela virkne ar fiziskajām personām, kuras uzrunājām, vispirms konsultējot un uzaicinot reģistrēt savu saimniecisko darbību. Un ir arī virkne uzņēmumu, kuriem ir uzsākti nodokļu auditi," stāsta VID ģenerāldirektors vietniece Pelēkā.

Kopumā Finanšu policijas pārvaldes lietvedībā pašlaik ir 25 kriminālprocesi par šo sfēru un trijos no tiem konstatēts, ka kriminālprocesā iesaistītās personas automašīnu tirdzniecībai izmantoja sludinājumu internet portālu "ss.lv".

Pievēršas interneta videi

Par to, ka krāpšanās ar nodokļiem un īpaši PVN ir aktuāla problēma internetā, atzīst arī nodokļu eksperts, "Sorainen" partneris Jānis Taukačs. Viņš pauž nožēlu, ka diskusijā par VID un ss.lv, otrajā plānā ir palicis jautājums par problēmas būtību.

Proti, caur sludinājumiem iet ļoti liela nelegālās tirdzniecības plūsma, un ir jābūt risinājumam, kā to kontrolēt. Īpaši ņemot vērā arvien pieaugošo interneta lomu tirdzniecībā.

"Pat ES līmenī nav vienošanās par to, kā pēc iespējas veiksmīgāk piemērot viņiem nodokļus. Un šobrīd jau notiek intensīvs spiediens uz to pašu "Amazon", ka viņiem jāparūpējas, lai tie nodokļu maksātāji, kas nav no Eiropas Savienības, būtu reģistrēti kā PVN maksātāji pašā ES. Pretējā gadījumā problēmas būs pašam "Amazon". Uz to arī iet tā interneta vide, uz šāda veida sakārtošanu, bet mēs tajos globālajos procesos esam tā procesa sākumā," saka Taukačs.

Plašas diskusijas pēdējos gados par to bijušas piemēram Lielbritānijā, kur šis valsts ieņēmumu dienests, piemēram, no "Amazon" vai "Ebay" agrāk drīkstēja pieprasīt datus tikai par konkrētu individu, bet tagad – datus kā kopumu. Līdzīgi arī citas valstīs, piemēram, Kanādā.

Auto asociācijā gan jau norādījuši – nevajadzētu iedomāties, ka tirgū esošās problēmas var atrisināt tikai virtuālā vide. VID būtu jāveic arī, piemēram

, sistemātiski kontrolpirkumi un jāpiemēro automobiļu konfiskācija tajos gadījumos, kad tas nav pieņemts tirdzniecībā vai nav veikta numuru salīdzināšana.

http://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/enu-ekonomika-parcelas-uz-interneta-vidi.a246266/?utm_source=rss&utm_campaign=rss&utm_medium=links